

28 Σεπτεμβρίου 2024

Φώτη Κόντογλου: Ο «Έγκλειστος» Άγιος Νεόφυτος ο Κύπριος (28 Σεπτεμβρίου)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Συναξαριακές Μορφές](#)

Άγιος Νεόφυτος ο Έγκλειστος.

Φώτη Κόντογλου

Αυτός ο άγιος ήτανε βλάστημα της μοσκοβολημένης Κύπρου. Γεννήθηκε στα 1134 στο χωριό Λεύκαρα, που τώρα το λένε Κάτω Δρυ, κοντά στη Λάρνακα. Η Κάτω Δρυ χτίσθηκε ύστερα από την κοίμηση του αγίου. Η γενιά του λεγότανε Καταμούτηδες και βρίσκεται ακόμα. Από μικρός ήτανε διαλεγμένος από το Θεό να γίνει άγιος. Γιατί δεν συνήθιζε σαν τ' άλλα τα παιδιά που παίζουνε και διασκεδάζουνε, παρά ο μονάχος πόθος του ήτανε να αφοσιωθεί στον Χριστό και τη θρησκεία του.

Σαν γίνηκε 18 χρονών, οι γονιοί του τον αρραβωνιάσανε. Μα ο Νεόφυτος έφυγε από το πατρικό του σπίτι και πήγε στο μοναστήρι του Χρυσοστόμου στο βουνό Κουτζουβέντη. Ύστερα από δύο μήνες τον βρήκανε οι δικοί του και γύρισε στο σπίτι τους, μα δεν έστερξε να παντρευτεί, παρά ήθελε να καλογερέψει. Βλέποντας οι γονιοί του αυτή τη στερεή απόφαση του, τον αφήσανε λεύτερο. Βγαίνει λοιπόν πάλι από το σπίτι τους και πηγαίνει για δεύτερη φορά στο μοναστήρι του Κουτζουβέντη κ' έπεσε στα πόδια του ηγουμένου παρακαλώντας τον να τον κάνει δόκιμο. Και κείνος τον έκανε. Επί πέντε χρόνια φύλαγε τ' αμπέλια του μοναστηριού και μάθαινε να λέγει απ έξω το Ψαλτήρι και τα άλλα γράμματα.

Αλλά δεν τον ευχαριστούσε η ασκητική ζωή σ' αυτό το μοναστήρι, γιατί ήθελε πιο αυστηρή καλογερική, και μίσηψε από κει και πήγε στο Μελισσόβουνο κι' ασκήτεψε

ένα χρόνο μέσα σ' ένα σπήλαιο. Ύστερα μαρκάρισε και πήγε στον Άγιο Τάφο κι' απόμεινε έξι μήνες εκεί πέρα. Μετά, γύρισε πάλι στην Κύπρο και πήγε στην Πάφο και τον πιάσανε οι στρατιώτες που φυλάγανε το κάστρο και τον βάλανε φυλακή ένα μερόνυχτο. Σαν τον λευτερώσανε, τράβηξε παραμέσα στο νησί για να βρει μέρος ήσυχο να ασκητέψει. Περπάτησε όπως τον φώτισε ο Θεός κ' έφτασε σ' ένα μέρος απόγκρεμνο, και έφαχνε από τον Ιούνιο έως τον Σεπτέμβρη. Τέλος βρήκε ένα σπήλαιο που φωλιάζανε μέσα όρνια και φίδια κ' έπιασε και το βάθαινε.

Ένα χρόνο δούλεψε σκληρά κι' αποτελείωσε τ' ασκηταριό του τη μέρα του Τιμίου Σταυρού. Αυτό το σπήλαιο το ονόμασε ο άγιος «Εγκλείστρα» κι' ο ίδιος είναι γραμμένος στο συναξάρι του με τ' όνομα «ο άγιος Νεόφυτος ο Έγκλειστος». Η αγιοσύνη του εξακούσθηκε σε όλη την Κύπρο και προστρέξανε πολλοί να μονάσουνε κοντά του. Τότε έπιασε κ' έχτισε μοναστήρι μεγάλο, τιμημένο εις μνήμην του Τιμίου Σταυρού. Όλα βρίσκονται ως τα σήμερα απείραχτα.

Η σπηλιά της Εγκλείστρας είναι καταζωγραφισμένη από τον καιρό του αγίου Νεοφύτου, με υποθέσεις από το Ευαγγέλιο και με οσίους σε σχήμα ήσυχο και απλό. Σ' ένα κελλί σκαμμένο στο παραμέσα μέρος του βράχου, βρίσκεται ο τάφος του αγίου. Μέσα σ' αυτό το σπήλαιο απόμεινε κατακλειδωμένος με νηστεία και με προσευχή επί πολλά χρόνια. Μονάχα κάθε Κυριακή κατέβαινε με μία σκάλα στην παρακάτω σπηλιά και δίδασκε τους μαθητές του.

Σ' αυτή τη διαγωγή έζησε πενήντα πέντε χρόνια και μελετούσε την αγία Γραφή μέρα και νύχτα. Και με όλο που ήτανε λιγογράμματος ο μακάριος, έγραψε πολλά αγιασμένα γραψίματα, γεμάτα από την ευωδία του Αγίου Πνεύματος, σε δεκαέξι βιβλία συναθροισμένα. Προείδε τη μέρα της κοίμησής του και μάζεψε γύρω του τους μαθητές του και τους ορμήνεψε να ζούνε με αγάπη και ομόνοια, σύμφωνα με τον Κανόνα, που τους άφησε γραμμένο. Παράδωσε το πνεύμα του στον Κύριο στις 12 Απριλίου κατά το 1215 πάνω κάτω.

Αυτός ο άγιος είναι από εκείνες τις απλές ψυχές που δεχτήκανε τον Χριστό σαν φυσική τροφή της ψυχής τους, δίχως να μάθουνε γράμματα πονηρά. Το πρώτο βιβλίο, που έμαθε να το λέγει απέξω και που τ' αγάπησε πολύ, ήτανε το Ψαλτήρι του προφητάνακτα Δαυίδ. Ύστερα αποστήθισε διάφορες ευχές και τροπάρια και λόγια των πατέρων της Εκκλησίας. Κανένας ζωντανός άνθρωπος δεν τον δίδαξε, γι' αυτό μπορεί να πει κανένας πως ο άγιος Νεόφυτος είναι «διδασκτὸς Θεού». Ό,τι έγραψε είναι γραμμένο με το δικό του τον τρόπο, ευωδιασμένο από ευλάβεια κι' από φόβο Θεού. Έγραψε «Ερμηνείαν εις την Εξαήμερον» ήγουν για τη Δημιουργία του κόσμου, λόγους «εις την αρχήν του Ινδίκτου, εις τον Αρχάγγελον Γαβριήλ, εις τον άγιον μάρτυρα Μάμαντα, εις το Γενέσιον της Θεοτόκου, εις τον τίμιον και ζωοποιόν Σταυρόν, εις τον οσιομάρτυρα Πολυχρόνιον» και πολλούς άλλους. Έγραψε ακόμα «Περί της Αποκαλύψεως του Αγίου Ιωάννου», «Περί σεισμῶν διαφόρων», «Ερμηνείαν των Ψαλμών» και άλλα.

Από το «Ασάλευτο Θεμέλιο», Ακρίτας 1996

Πηγή: isagiastriados.com